

**ЦЕНТАР ЗА ПРОМОЦИЈА НА ОДРЖЛИВИ
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ПРАКТИТКИ И РУРАЛЕН
РАЗВОЈ**

**КОДЕКС НА ЕТИЧКИ ПРИНЦИПИ И
ОДНЕСУВАЊЕ НА ЗГ „ЦеПроСАРД“**

Скопје, 2011 година

Кодексот на етнички принципи и однесување на ЗГ „ЦеПроСАРД“ донесен е на Седница на Собранието на здружението и целосно е прифатен од сите членови на Советот.

CeProSARD
Str. "1550" no.8a Vizbegovo
1000 Skopje, Republic of Macedonia
Tel/fax: + 389 2 3061 391
<http://www.ceprosard.org.mk>

ПРЕАМБУЛА

ЗГ „ЦеПроСАРД“ се залага за унапредување на квалитетот, транспарентноста, ефикасноста и солидарноста на делувањето на граѓанските организации и нивниот меѓусебен однос и од тие причини самоиницијативно дефинира и усвои Кодекс на етички принципи и однесување.

Кодексот на етички принципи и однесување е збир на основни принципи, оперативни принципи и стандарди за насочување на активностите и управувањето со организацијата. Донесувањето и спроведувањето на интерниот кодекс обезбедува не само етичка проверка за организација, но, исто така служи како изјава кон корисниците, донаторите и јавноста дека организацијата сериозно ја сфаќа важноста на одржување на високи стандарди во своето делување.

Кодексот е конципиран да биде користен и како контролен механизам и катализатор за дискусиите на вработените во организацијата, за разгледување, размислување и анализирање на клучните принципи, стандарди и начини на спроведување на услугите и активностите на организацијата. Кодексот, исто така, претставува основа за само-сертификација на организацијата.

Скопје, 2011

Содржина

ПРЕАМБУЛА	2
1. ВРЕДНОСТИ КОИ ГИ СПОДЕЛУВААТ ВРАБОТЕНИТЕ И ЧЛЕНОВИТЕ НА „ЦеПроСАРД“ 4	
1.1. Почитување на универзалните човекови права	4
1.1.1. Човекови права	4
1.2. Почитување на достоинството и интегритетот на секој поединец, етничка група и култура.....	4
1.2.1. Почитување	4
1.3. Еднаквост и прифаќање на различностите	4
1.3.1. Непристрасност	4
1.3.2. Толеранција	4
1.3.3. Работа са маргинализираните групи	4
2. НЕЗАВИСНОСТ	4
2.1. Автономија	4
2.2. Независност	5
2.3. Донации	5
3. НЕПРОФИТНОСТ И НЕ ПАРТИСКО ДЕЛУВАЊЕ	5
3.1. Непрофитност	5
3.2. Непартиско делување	5
4. ДОБРО УПРАВУВАЊЕ	5
4.1. Документи.....	5
4.2. Јасна внатрешна организациска структура	5
4.3. Судир на интереси.....	5
4.4. Недискриминација	5
4.5. Односот спрема вработените	6
5. ЈАВНОСТ, ОДГОВОРНОСТ, ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ОТЧЕТНОСТ	6
5.1. Отвореност кон јавноста	6
5.2. Извештаи.....	6
5.3. Доверба	6
5.4. Искреност	6
5.5. Заложба.....	6
6. КОМУНИКАЦИЈА, КООРДИНАЦИЈА И СОРАБОТКА	6
6.1. Комуникација, координација и соработка	6
6.2. Помагање	6
6.3. Клеветење.....	6
6.4. Партнерство	7
6.5. Документи.....	7
6.6. Меѓусебно натпреварување.....	7
6.7. Конфликт	7
7. ФИНАНСИСКА ОДРЖЛИВОСТ	7
7.1. Обезбедување на приходи.....	7
7.2. Намери	7
7.3. Финансирање од политички партии	7
7.4. Донатори	7
7.5. Фискална одговорност.....	7
7.6. Злоупотреби.....	7

1. ВРЕДНОСТИ КОИ ГИ СПОДЕЛУВААТ ВРАБОТЕНИТЕ И ЧЛЕНОВИТЕ НА „ЦЕПРОСАРД“

Почитување на универзалните човекови права и на правата на сите граѓани без разлика на родот, етничкото и расно потекло, религијата и уверувањата, хендикепот, возраста, сексуалната ориентација и социјалното потекло; развој на плурална и партиципативна демократија, одржлив социоекономски развој и културен просперитет; општествена кохезија; социјална сигурност и солидарност; и почитување на разликите и ненасилство.

1.1. Почитување на универзалните човекови права

1.1.1. Човекови права

Ќе ги почитуваме и промовираме човековите слободите и правата загарантирани со меѓународните конвенции и стандарди.

1.2. Почитување на достоинството и интегритетот на секој поединец, етничка група и култура

1.2.1. Почитување

Во рамките на нашите активности, а особено во нашата меѓусебна комуникација и во комуникација со јавноста, ќе ги почитуваме вредностите, етичките принципи, религиозната и етничка определба на сите луѓе со коишто соработуваме, согласно со основните принципи на човековите права. Воедно, нема да ги подржуваме активностите кои директно и штетно влијаат на одредена група или поединец.

1.3. Еднаквост и прифаќање на различностите

1.3.1. Непристрасност

Во нашето делување ќе промовираме и применуваме непристрасен и праведен однос спрема сите, без разлика на родовата припадност, етничкото и расно потекло, религијата и уверувањата, хендикепот, возраста, сексуалната ориентација и социјалното потекло.

1.3.2. Толеранција

Ќе се залагаме за толеранција и почитување на правото на различност помеѓу луѓето.

1.3.3. Работа со маргинализираните групи

Нашите програми и платформи ќе ги охрабруваат и овозможуваат учеството на групи и поединци кои се чувствуваат дискриминирани врз основа на родот, етничкото и расно потекло, религијата и уверувањата, хендикепот, возраста, сексуалната ориентација и социјалното потекло.

2. НЕЗАВИСНОСТ

2.1. Автономија

Како граѓанска организација самостојни сме и независни во својата работа. Ќе соработуваме со државните органи, донаторите и останатите засегнати страни врз принципот на рамноправност, во согласност со нашите статутарни цели и определби.

2.2. Независност

Ќе го негуваме и поттикнуваме принципот на независност од владините и останатите државни институции, како на централно така и на локално ниво. Исто така се обврзуваме дека во рамките на договорените проекти со донаторите ќе се придржуваме на принципот на независност во работењето.

2.3. Донации

Ги прифаќаме само оние донации кои потекнуваат од донатори чишто цели се во склад (или не се косат) со нашите цели, мисија и визија и кои не ја загрозуваат нашата независност и интегритет.

3. НЕПРОФИТНОСТ И НЕ ПАРТИСКО ДЕЛУВАЊЕ

3.1. Непрофитност

Основниот принцип на делување на граѓанските организации е нивната непрофитност. Како граѓанска организација доследно ќе ги почитуваме законските одредби кои ја одредуваат нашата различност од останатите чинители во општеството.

3.2. Непартиско делување

Како граѓанска организација нема да вршиме политички активности, ниту ќе го користиме сопствениот имот и средства за остварување на цели на политички партии. Нема да учествуваме во изборните кампањи и нема да собираме средства за изборна кампања и финансирање на политички партии. Строго ќе се придржуваме да ја избегнуваме поврзаноста на раководните лица на организациите со членството во извршните и раководните тела на политичките партии и нема да поставуваме партиски цели во своите програми и проекти.

4. ДОБРО УПРАВУВАЊЕ

4.1. Документи

Се обврзуваме да поседуваме документи во коишто јасно се дефинира нашата мисија, визија, основните цели, програми и структурата на управување.

4.2. Јасна внатрешна организациска структура

Се обврзуваме да воспоставиме и практикуваме организациска структура на јасна подвоеност на управните од извршните органи, да применуваме прецизни механизми на внатрешна контрола и да воспоставиме методи за разрешување на евентуални судири на интереси.

4.3. Судир на интереси

Се обврзуваме да усвоиме принципи кои забрануваат судир на интереси на раководните лица, на вработените и на волонтерите во организациите.

4.4. Недискриминација

Се обврзуваме да промовираме еднаквост по основ на родот, етничкото и расното потекло, религијата и уверувањето, хендикепот, возраста и половата определеност во ангажирањето, вработувањето, обуките и професионалниот развој и напредувањето во кариерата на персоналот.

4.5. Односот спрема вработените

Се обврзуваме да имаме јасно дефиниран однос спрема вработените и ќе воспоставуваме регулативи во однос на вработените и волонтерите, плаќањето на придонесите и хонорарите. Ќе ги штитиме правата и безбедноста на своите вработени и волонтери во согласност со законските прописи.

5. ЈАВНОСТ, ОДГОВОРНОСТ, ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ОТЧЕТНОСТ

5.1. Отвореност кон јавноста

Ќе бидеме отворени и одговорни во работата со институциите на Република Северна Македонија, централните и локалните власти, нашите партнери од различните заедници, донаторите и сите останати заинтересирани страни. Редовно ќе ја информираме јавноста за нашата работа и за изворите на нашите финансиски средства.

5.2. Извештаи

Ќе промовираме проактивен пристап на известување и нашите програмски и финансиски извештаи, како и оценките на нашите активности ќе им бидат достапни на сите заинтересирани страни.

5.3. Доверба

Ќе ја промовираме потребата и важноста на зајакнување на взаемната доверба и во однос на јавноста и во однос на нашите активности и приоритети.

5.4. Искреност

Ќе избегнуваме пораки до јавноста кои поттикнуваат развивање предрасуди и нетолерантно однесување или поттикнување било каква омраза во општеството.

5.5. Заложба

Ќе се залагаме во своите активности кон јавноста да не ја воопштуваме и сокриваме стварноста и одговорно да упатуваме на проблемите и дилемите со кои се соочуваме.

6. КОМУНИКАЦИЈА, КООРДИНАЦИЈА И СОРАБОТКА

6.1. Комуникација, координација и соработка

Се обврзуваме да го поттикнуваме меѓусебното разбирање и почитување, ќе поттикнуваме поголем дијалог и ќе даваме особено значење на размената на искуства помеѓу нас и останатите граѓански организации.

6.2. Помагање

Се обврзуваме да пружаме солидарност, поддршка и помош на останатите организации, доколку сме во можност тоа да го направиме.

6.3. Клеветење

Нема да го подриваме или негираме работењето на останатите организации, ниту ќе поднесуваме лажни или погрешни изјави на останатите страни и организации.

6.4. Партнерство

Партнерството ќе го градиме врз основа на заедничка визија и цели за развој на македонското граѓанско општество, почитувајќи ја меѓусебната поддршка и солидарност.

6.5. Документи

Партнерствата ќе бидат поддржани со взаемно потпишани документи кои ќе ја прикажат согласноста на партнерите околу улогата, целта, очекувањата и одговорноста во партнерството.

6.6. Меѓусебно натпреварување

Доколку се најдеме во ситуација на меѓусебен натпревар и конкурирање истиот ќе се заснова на истакнување на сопствените позитивни активности и успеси, а не на негација на активностите и делувањето на другите организации потписнички на овој Кодекс.

6.7. Конфликт

Партнерите ќе се договараат за начинот како да ги решаваат меѓусебните конфликти, врз основа на фер и непристрасен однос.

7. ФИНАНСИСКА ОДРЖЛИВОСТ

7.1. Обезбедување на приходи

Обезбедување на приходи ќе го вршиме на чесен начин и без притисоци. Јасно и прецизно ќе го опишеме идентитетот, целта, програмата и реалните потреби во однос на она што можеме да го сработиме и исполниме. Во процесот на прибирање средства, ќе ја почитуваме својата мисија.

7.2. Намери

Ќе ги користиме донациите на начин како што е предвидено кога се аплицирало за одредена донација т.е. на начин каков што е пропишан во договорот со донаторот.

7.3. Финансирање од политички партии

Се обврзуваме дека нема да прибавуваме финансиски средства или други материјални бенефиции од политички партии.

7.4. Донатори

Донаторите ќе бидат адекватно признаени за своите придонеси согласно со желбата и политиката на донаторите. Донаторите мораат да имаат пристап до информациите за своите донации.

7.5. Фискална одговорност

Ажурно и доследно ќе ги следиме и применуваме фискалните правила на работење пропишани во законодавството на Република Северна Македонија.

7.6. Злоупотреби

Се обврзуваме да превземеме отворени и одлучни мерки против оние членови на организацијата кои се за незаконско присвојување на имот или манипулација со финансиската состојба на организацијата.